

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"א טבת תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים מה | דף הכולל: שבת קמד.
דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד סעיף ח'.
מוסר: אהבת חסד - וכל זה שכתבנו' עד 'ומשלו במדרש'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער העצלות עד שער הנדיבות 'כל המעלים עיניו'

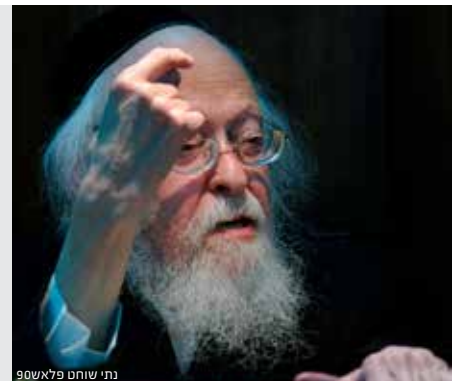

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מדוע הזעיק הרב מנחם פרוש את עוזרו באישון לילה? | נער הבר-מצוה שהכין את הקריאה לפרשת יתרו תשס"ב וקרא אותה ב...
שנת תשס"ו | מה חיפש עורך-הדין הנודע במשרדי 'קול הדף'? | קבוצת הנערים שהניחה תפילין באמצע השיעור בבית-הספר | 2055

הסיפור היומי

הבחור הצעיר, שגורל ההחלטה על אימו היה תלוי על כתפיו,
חיפש עתה כל דרך אפשרית כיצד 'לפרוץ את המחסומים'
ולהגיע אל הרב אלישיב, כדי לשאול אותו מה לעשות. ולא
הצליח. הרופאים והעוזרים הרחיקו את כל הסקרנים...

נתי שוחט פלאש 90

מי שוויתר על הקריאה, קיבל בזכות זה 'אמא חדשה'

הטמון בכך. תחילתו של הסיפור נעוץ במעשה שהתרחש באחד
מבתי כנסיותיה של ירושלים, בשבת פרשת 'יתרו' של שנת
תשס"ב. שני נערים ממתפללי בית הכנסת שהגיעו למצוות, לא
תיאמו ביניהם את העיתוי של העלייה לתורה, וכל אחד מהם
הודיע לגבאי שהעלייה שלו תהיה בשבת 'יתרו'.

כמו כל חתני בר-מצווה אחרים, הכינו שניהם את כל קריאת
התורה וההפטרה של פרשת 'יתרו'. רק כאשר הגיעה השבת
ההיא, הבחין הגבאי בטעותו, ועתה התברר ששנים אוחזין בפרשה
אחת... היה ברור שאחד מחתני בר-המצווה צריך לוותר.

והנה, כאשר הגבאי שאל את שני הנערים 'מי מוכן לוותר', קם
אחד מהם ואמר שהוא מוכן. אין ספק שהדבר לא היה קל, ולוא
מצד העובדה שההכנות לקריאת הפרשה נעשות, כידוע, לא ביום
אחד ולא ביומיים. גם כאשר קוראים רק את ההפטרה, מתחיל
הנער להכין את הקריאה כמה חודשים לפני, וכשמדובר בפרשה
כולה - על אחת כמה וכמה! בהסכמתו לוותר, נעשה כאומר

הכל יודעים את הכלל שמוותר לא מפסידים, ואדם המכניע
את מידותיו כלפי זולתו - לעולם לא יגיע מכך לידי הפסד. ברם,
בבואנו לידי ניסיון, הופך הוויתור למשימה קשה עד מאוד. והן-
הן הדברים. שהרי לימדונו רבותינו שכפי גודל שכרה של מצווה
פלוגית, כן יגדלו ויתעצמו הקשיים והמכשולים בדרך לקיומה.
והדברים פשוטים גם מסברא, שכן אם אדם רוצה לקבל שכר כה
גדול, עליו להוכיח שזה מגיע לו! וככל שיגדלו הקשיים, כך תגדל
זכותו לקבל את השכר! ומאידך, יש במהלך זה כדי לעודד את
האדם, ולחזקו, דווקא כשהוא רואה את עוצם-הניסיונות הבאים
עליו בשעה שהוא בא לוותר לחבריו. באותה שעה צריך הוא להבין
ולידע, שכדאי וכדאי לו להתחזק ולהתייצב איתן מול כל הקשיים
המנסים למנוע ממנו את הוויתור, שכן אי אפשר לתאר ואי אפשר
לשער את גודל השכר שיהיה לו מכך בזה ובבא.

סיפור מופלא התרחש אצל מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל,
ממנו אפשר ללמוד עד כמה 'משתלם' לוותר, למרות הקושי

שבדקו, לא איתר כל ממצא מיוחד, אבל המליץ להביאו ל'שערי צדק', כדי לבצע בדיקה שאי אפשר לעשות בבית, 'ומבחינתי', אמר הרופא, לאחר הבדיקה יוכל הרב מיד לשוב לביתו. מרן הגרי"ש הסכים, ובשעות אחר הצהריים הגיע לבית החולים, כשהוא מלווה בבנו, רבי אברהם שליט"א, הגבאים, העוזרים וצוות המקורבים.

בכניסה למחלקה מקבלים את פניו ראשי בית החולים ומנהל המחלקה ורופאים בכירים. פרופ' צבעוני, מנהל מחלקת הלב, הודיע שהוא אישית יטפל במרן. הגרי"ש נבדק, והתוצאות היו טובות בס"ד. והכל היה תקין. הרב אלישיב היה יכול כבר לשוב לביתו, אבל לפתע הציע פרופ' צבעוני שכיוון שהרב נמצא כבר בבית החולים, אולי כדאי שיעשה את השבת כאן, 'כדי שנוכל להיות בטוחים שהכל בסדר'. מרן הסכים, והוחלט שמיד במוצאי שבת תבוצע בדיקה נוספת, ואם הכל יהיה בסדר, ישוחרר הרב לביתו.

הבחור הצעיר, שגורל ההחלטה על אימו היה תלוי על כתפיו, חיפש עתה כל דרך אפשרית כיצד 'לפרוץ את המחסומים' ולהגיע אל הרב אלישיב, כדי לשאול אותו מה לעשות. ולא הצליח. הרופאים והעוזרים הרחיקו את כל הסקרנים, והשואלים הפוטנציאליים. ומי יסתכל על נער צעיר העומד מן הצד, ומבקש לשאול דבר-מה? בשלב זה נזכר הנער שהשבת העומדת בפתח היא פרשת 'יתרו', וכיוון שבשבת הבר-מצווה שלו הכין את הפרשה בצורה מושלמת, היו הטעמים זכורים עדיין במוחו והוא ידע לקרוא את הפרשה היטב. הנער הצעיר מחליט שהדרך להגיע אל מרן תיסלל לפניו ע"י... הקריאה לפניו בשבת. הוא ניגש אל הגרי"ש אפרתי ואל הרב דוד וייסנשטרן, שהיו צמודים אל הגרי"ש, והציע את עצמו לקריאה בתורה, והגם שבתחילה לא ראו את הצעתו בעין יפה, שכן מדובר בנער צעיר מאוד, אבל לאחר שהודיע להם שהוא יודע לקרוא את הפרשה בכל דקדוקה וטעמיה, הסכימו שהוא יהיה הבעל-קורא במניין של הגרי"ש בשבת. ואכן, מרן שליט"א נהנה מאוד מהקריאה של הנער בן ה-17. לאחר התפילה ניצל הבחור את ההזדמנות וניגש אל הרב, וסיפר לו על הבעיה שנתקל בה, וביקש שידריכנו מה לעשות. מרן הרב אלישיב הבטיח לנער שידבר אישית עם הפרופ' צבעוני כדי שיבדוק בעצמו את האמא. ואכן, לאחר הבקשה המיוחדת של מרן, בדק הפרופ' את אימו של הנער, והחליט שיש לעשות צינתור, לאחר שהרב אלישיב בירך את החולה, ביצע פרופ' צבעוני בעצמו את הצינתור, והציל בכך את חייה של האמא. הצינתור עבר בהצלחה, ויומיים לאחר מכן שבה לביתה.

בניתוח הנתונים שנעשו לאחר מכן, אולי אפשר לומר שמן השמיים השאירו את מרן הגרי"ש אלישיב בבית החולים (כיוון שעקרונות הוא היה יכול לחזור לביתו מיד לאחר הבדיקה), כדי שיאזין לקריאת התורה של הבחור שוויתר לחבירו, ויוכל לתת לו עצה וברכה, ולבקש מהפרופ' הנכבד שיבצע את הבדיקה. הקריאה שלא ניקראה בזמנו, ניקראה עתה לפני פוסק הדור. ומי שוויתר על הקריאה, קיבל בזכות זה 'אמא חדשה'

(ברכי נפשי// ליקוטי שמואל)

לחבריו 'אני מוותר על כל המאמץ שהשקעתי, ומעניק לך את הכבוד לקרוא את הפרשה, ואני אשב ואשמע כיצד אתה קורא!' הוויתור היה בבחינת שבירת המידות. שוו בנפשכם: הנער המוותר, שהכין גם הוא את הפרשה בדקדוקה וטעמיה, יושב עתה ושומע כיצד חבריו מסלסל בקולו ומטעים את הטעמים לפני הקהל; וכי מילתא זוטרתא היא?! החידוש היה גם בכך שהנער וויתר לחבירו מתוך שמחה, ומתוך הרגשה אמיתית שהוא גומל חסד עם הנער השני. לא הורגשה אצלו תחושה של כפיה, או אילוצים, וכל כיוצא בזה. הוא עשה את שעשה, מתוך מחשבה עצמית, ולאחר שהבין שמדובר במעשה - חסד נעלה ומרומם. גם הוריו של הנער, מששמעו על ההחלטה שהתקבלה אצל בנם, בירכוהו ועודדוהו עד למאוד, ואמרו לו שהם גאים בילד כזה, והוויתור שלו הסב להם נחת רוח גדול מאוד. כמוכן, שהוויתור של בנם, נחשב כוויתור גם מצידם, שכן גם הם היו נהנים לשמוע את הבן קורא את הפרשה וההפטרה לפני הציבור. הם לא ידעו שהוויתור של הילד-חמד שלהם, עוד עשוי להציל את חייה של אם-הבית.

המעשה עם שני הנערים התרחש, כאמור, בשבת 'יתרו' תשס"ב. נעבור 4 שנים מאוחר יותר, לפרשת 'יתרו' תשמ"ו. אף אחד כבר לא זכר את שאירע בשבת הבר-מצווה. אבל הקב"ה, זוכר כל הנשכחות, לא שכח. הנער שוויתר, הגיע לגיל 17. בשעות הצהריים של יום שישי, בעיצומן של ההכנות לשבת למשפחה ברוכת-הילדים, תקפו את אם - הבית כאבים ולחצים בחזה. לאחר התייעצות עם בעלה היא פונה לקופת חולים, והרופא התורן שקיבל אותה, הודיע שיש צורך להבהילה בדחפיות באמבולנס לבית חולים. האם ניסתה 'לטעון' ולומר, שהיא באמצע ההכנות לשבת, אבל כמוכן שהרופא לא האזין לטענותיה, והורה לה לנסוע מיד לבית החולים. כיוון שבעלה נשאר בבית עם הילדים הקטנים, הזעיקה האם את בנה הבכור, שיסע איתה לבית החולים.

ב'שערי צדק' בדקו את האמא, ואחד הרופאים אמר שצריך לעשות לה צינתור דחוף, ואילו רופא אחר טען שהדבר אינו דחוף כל כך. ההחלטה 'הופקדה' אפוא בידי של נער צעיר, שהיה צריך לקבל החלטה האם להודיע לרופאים שיבצעו את הצינתור באימו, אם לאו. נכון שמדובר בבחור נבון מאוד, אבל החלטה גורלית שכזו, שחייה של אימו תלויים בה, לא יכול היה לקבל על דעת עצמו. ואז, במחלקת הלב בקומה העשירית של בית החולים 'שערי צדק', מוגשת לפתע המולה והתרגשות רבה. ראשי המוסד הרפואי, רופאים בכירים ואנשי מינהלה, הולכים ובאים, מוציאים חולים מחדר מסוים ומעבירים אותם לחדר אחר, והופכים את האזור ל'סטריילי'. הבחור מנסה לברר את הסיבה לתכונה המיוחדת המורגשת כאן, והתשובה אינה מאחרת לבוא: פוסק הדור, מרן הגרי"ש אלישיב, צריך להגיע לבדיקה לבית החולים.

אור ניצת בעיניו של הנער. אולי תהיה לי הזדמנות לגשת למרן, ולהיוועץ בדעתו. בשבועות שלפני שבת 'יתרו', חש מרן הגרי"ש בכאבים בגבו, וביום שישי הנ"ל היה חלש במיוחד. רופאו האישי,

גדולי ישראל בקריאה נוכח העליה החוזרת בתחלואה: "להוסיף ולהקפיד מאוד על דרכי השמירה והזהירות"

עוד בקריאה: מי שבבוצות הסיכון - ישתדל להתפלל במקומות פתוחים

היום התפרסמה קריאתם של מרנן ורבנן, מרן שר התורה הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א ומרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, נוכח העליה בתחלואה. בהוראה המתפרסמת היום על דעתם, קוראים גדולי ישראל שליט"א להישמר ולהוסיף זהירות שלא להידבק חלילה בנגיף הקורונה, ולעשות כל השתדלות שלא להדביק אחרים. בקריאה מופיעה אזהרה ברורה ובקשה, להשתדל עד כמה שניתן שלא לשהות במקומות סגורים, ולכן מי שבאפשרותו - שיתפלל במקומות פתוחים, מרפסות, חצרות וכדו', וכן בשמחות יש להקפיד לקיים את ההנחיות, לא להתקהל ולשמור על המרחק הנדרש. מי שחש אלו שהם תסמינים או חשש חולי - יש להקפיד שלא להגיע למקומות ציבוריים ולהיכילי התורה. את קריאתם מסיימים גדולי ישראל בקריאה, שכל מי שבאפשרותו להתחסן ראוי שיעשה כך בתפילה שיהא עסק זה לרפואה.

שמירה וזהירות

על דעת רבותינו רשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א
ורבינו מרן ראש הישיבה שליט"א

בס"ד, טבת תשפ"א

עקב ריבוי הנדבקים מהנגיף בימים אלו, ועל מנת למנוע סכנה חולי ומכאוב ח"ו, ושלא יגרום לביטול תלמוד תורה ותפילה בציבור, יש להוסיף ולהקפיד מאוד על דרכי השמירה והזהירות:

- א. המבוגרים ובעלי חשש, וכל מי שביכולתו, יקפידו שלא לשהות במקומות סגורים, ואף ישתדלו להתפלל בחצרות ובמקומות הפתוחים.
- ב. בקפידא גמורה שלא להתקהל באופן המסוכן בשמחות ובכל התכנסות שהיא, יש לקיים את השמחות במרחק הנדרש וללא התקהלות.
- ג. כל אלו שיש להם אפילו רק חשש חולי, יקפידו שלא להגיע למקומות הציבור, ואף לא להיכילי התורה, בתי הכנסיות ומוסדות החינוך.
- ד. כל מי שבאפשרותו להתחסן ראוי שיעשה כן בתפילה שיהא עסק זה לרפואה והשתדלות.

המבוגרים ובעלי חשש, וכל מי שביכולתו, יקפידו שלא לשהות במקומות סגורים, ואף ישתדלו להתפלל בחצרות ובמקומות הפתוחים.

בקפידא גמורה שלא להתקהל באופן המסוכן בשמחות ובכל התכנסות שהיא, יש לקיים את השמחות במרחק הנדרש וללא התקהלות.

כל אלו שיש להם אפילו רק חשש חולי, יקפידו שלא להגיע למקומות הציבור, ואף לא להיכילי התורה, בתי הכנסיות ומוסדות החינוך.

כל מי שבאפשרותו להתחסן ראוי שיעשה כן, בתפילה שיהא עסק זה לרפואה והשתדלות.

וזו לשון הקריאה:

שמירה וזהירות

על דעת רבותינו רשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א ורבינו מרן ראש הישיבה שליט"א
בס"ד טבת תשפ"א

עקב ריבוי הנדבקים מהנגיף בימים אלו, ועל מנת למנוע סכנה חולי ומכאוב ח"ו, ושלא לגרום לביטול תלמוד תורה ותפילה בציבור, יש להוסיף ולהקפיד מאוד על דרכי השמירה והזהירות:

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחיים

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

לילה אחד הוא התקשר אלי בערך בחצות ושאל אם אני יכול לעלות לביתו. חשבתי מי יודע מה קרה שהוא ער בכלל בשעה כזאת ועוד נאלץ לבקש עזרה

סגן ומ"מ ראש העיר ירושלים לשעבר, הרב חיים מילר, מספר על מסירות נפשם של יהודים מהדור הקודם, ללימוד 'הדף היומי' בכל גיל ובכל מצב

ישראל וייסמן

לימוד 'הדף היומי' הפך להיות הלימוד הנפוץ ביותר, ודומה כי אין בית כנסת אחד ברחבי העולם שאין בו שיעור או לפחות כמה חברות של 'דף היומי'.

אבל בשנים עברו, לא היה מספרם של לומדי 'הדף היומי' גדול כל כך. הלימוד חדר לכל תפוצות עם ישראל בגלים, בדרך כלל אחרי כל סיום הש"ס, היתה התעוררות גדולה והוקמו שיעורים רבים חדשים, וככל שהסיומים נחגגו בפרסום גדול יותר, כך גדל מספרם של הלומדים.

אכן אפשר דרא, ובימינו התרבה מספר הלומדים בכל מקצועות התורה ובכלל זה גם לומדי הדף היומי, כפי שלא היה שנים רבות, ועדיין צריכים אנו לשאת עינינו אל הדור הקודם, וללמוד ממנו לקח ומוסר כיצד יש לדבוק בלימוד התורה, ולהקפיד על קביעת העיתים בכל מצב שהוא, גם מי שלא זכו לחבוש את ספסלי בית המדרש מבוקר ועד ליל, ושנגזר עליהם לצאת ולשלוח ידיהם בעסקי העולם הזה, אבל למרות זאת לא נפטרו מהחובה לקבוע עיתים לתורה.

יצרנו קשר עם סגן ומ"מ ראש העיר ירושלים לשעבר, יו"ר התנועה למען ירושלים הרב חיים מילר, וביקשנו שיספר לנו זכרונות מלומדי 'הדף היומי' בעשורים הקודמים.

"אני זוכר שלפני שנים רבות הייתי פעם במשרדי 'קול הדף'", מספר הרב מילר, "הם היו משאילים אז קלטות עם שיעורי הדף היומי, מפיו של הגאון רבי מיכל זילבר שליט"א, בתמורה לתשלום סמלי. היה שם תור של אנשים שבאו עם קלטות ישנות וביקשו להחליף אותן בחדשות, כדי שיוכלו לשמוע את השיעור ב'טייפ'.

"אז לא היו אמצעים טכנולוגיים כמו שיש היום, וכדי לשמוע שיעור הייתי צריך פשוט להחזיק כמות נכבדה של קלטות בבית, וכל יום להחליף לקלטת אחרת, עם השיעור של אותו היום.

"והנה ראיתי בין הממתנינים גם את עורך הדין יעקב נאמן, לימים התמנה נאמן כשר המשפטים, וזכה לפרסום גדול, אבל גם אז הוא היה אדם ידוע ומפורסם, וגם הוא עמד שם בתור כמו כולם וחיכה עד שקיבל קלטות.

"שאלתי אותו אם הוא מאזין באופן קבוע לשיעור הדף היומי המוקלט, והוא השיב לי שבדרך כלל הוא משתתף בשיעור חי בבית הכנסת, אבל עכשיו הוא מתעתד לצאת לנסיעה בחו"ל,

ולכן הוא לוקח אתו את הקלטות, כמספר הימים שהוא לא יוכל להשתתף בשיעור הקבוע שלו".

"לעומתו, זכיתי לסייע לשלוחא דרבנן הרב מנחם פרוש, שבמשך שנים הייתי עוזרו, ולאחר מכן גם גרתי בשכנות עמו. לילה אחד הוא התקשר אלי בערך בחצות ושאל אם אני יכול לעלות לביתו.

"כמובן שמהרתי למלא את בקשתו, חשבתי מי יודע מה קרה שהוא ער בכלל בשעה כזאת ועוד נאלץ לבקש עזרה.

"הגעתי אליו וראיתי אותו ממש אובד עצות, חסר אונים: "תראה", הוא הצביע על הטייפ שהיה מונח על השולחן, "זה לא עובד! אני מכניס קלטת עם שיעור הדף היומי של היום, ואני לא שומע כלום. כבר שנים רבות שאני לא הולך לישון לפני ששמעתי את השיעור של הדף היומי, ועכשיו 12 בלילה ואין לי אפשרות לשמוע את השיעור, אני לא יודע מה לעשות... אני לא יכול ללכת לישון...".

"לקח לי פחות מחצי דקה להבין שהבעיה היתה בוויסות עוצמת השמע, סובבתי את הכפתור והנה נשמע קולו של רבי מיכל זילבר מוסר את השיעור.

"ר' מנחם זרח מאושר, הוא שאל אותי מה עשיתי, איך הצלחתי לתקן כל כך מהר את הטייפ, והסברתי לו שלא עשיתי כלום, רק סובבתי כפתור... הנהרה שהיתה שפוכה אז על פניו, השמחה שהוא לא יפסיד חלילה את השיעור של הדף היומי, זה נחרט בלבי.

"וכך היה גם עם אבי מורי, הרב מרדכי יעקב מילר, שהיה מקפיד להשתתף בשיעור שהיה אחיו הרב אלכסנדר מילר מוסר בבית המדרש ביאלא ברח' אמרכלים בירושלים.

"אבא היה קושר עם אחיו בלב ונפש בזכות השיעור היומי, ולא וויתר על שיעור לאורך שנים רבות. לימים, כשנפטר הרב אלכסנדר מילר, שהיה מזכ"ל החינוך העצמאי, התאבל אבי עליו מאוד מאוד, גם כאח וגם כתלמיד שהשתתף בשיעור רבות בשנים. "בהמשך עבר אבא לשמוע את השיעור ב'זכרון משה', מיסודו של הרב פנחס גוטפרב 'בלחט"א, וגם כשכבר היה חולה המשך להגיע יום יום. היו מקרים שהיה קור נורא ואיום, התחננתי לאבא שיישאר בבית ולא יצא לבית הכנסת, כי זה מסוכן מאוד במצבו, אבל הוא לא ויתר והזמין מונית.

ועזרה. אחרי שהוא נפטר סיפרו לי משתתפי השיעור שהוא היה עומד אחרי השיעור בקור בירושלמי העז ומחכה למונית, העיקר לא להפסיד שיעור 'דף היומי', ואפילו לא יום אחד בודד".

"הצעתי ללוות אותו, והוא לא הסכים. הוא טען שהוא בסך הכל יוצא מהבית הישר לתוך המונית וכך גם אחרי השיעור נכנס מיד למונית וממנה הביתה ולכן זה לא קשה לו ולא מצריך ליווי

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

על דא ועל הא

3 נקודות הצצה עם עורך עלון 'פנינים'

הרב יוסף ברגר רב הקהילה הכלל חסידיית מיישקולץ בעמנואל ועורך גיליון 'פנינים'

מביא אחר כך ווארטים עם מסרים שאתה רוצה לחזק איזה עניין הם מקבלים כי הם יודעים שאתה מדבר איתם בגובה העיניים, כמו אח שמשתף בהכל.

3. ווארט על הפרשה

ווארט של הבעלזר רב פריערדיגער רב, "באו למצרים" מה זה הבאים, היה אחד מהחסידיים שלו שעבר מקום מגורים בסביבה לא הכי טובה. הרבי אמר לו שיכתוב לו מכתבים. בהתחלה כתב שממש קשה לו להתאקלם וכו', והרבי אמר שימשיך ימשיך. אחרי שנה, כתב ב"ה אני מצליח להתאקלם אמר לו מיד לחזור, אמר לו כל זמן שיהיה קשה, הבנתי שלא תהיה חלק מזה, אבל כשאתה מצליח להתאקלם, אם רק תחשוב של הבאים, מצב ארעי, אז טוב, אבל כבר טוב לך. עם ישראל יצאו לגלות מצרים היו בתחושה של הבאים, לא התיישבו שם, לא השתקעו, הקב"ה ציווה וכו', נאלצנו לבוא, אבל אנחנו באים, לא באנו להשתקע שם.

1. מה צריך עורך עלון

מה צריך עורך עלון אחרי 15 שנה של עריכה, אדם צריך לחיות את הפרשה של השבוע, ללמוד את הפרשה כמו שצריך חומש עם רש"י, כל שנה מחדש, לומד ומנסה לחיות בפרשה וגם את מאורעות הזמן, מאוד חשוב לדעת את מאורעות הזמן להכניס דברים שיכולים להתקשר מה שקורה השבוע, היו כמה פעמים שנפטרו גדולי הדור יכולתי להתייחס ביום רביעי נפטר גדול הדור עדיין יכולתו להביא איזה ווארט מעניין ממנו על אותה פרשה, זה נהיה עלון דינאמי, הקוראים מרגישים את זה.

2. שתף דברים אישיים

עורך גיליון צריך לשתף פעם לפעם אפילו דברים אישיים שלו, אם זכיתי באותו שבוע לעשות הכנסת ספר תורה שיתפתי את הקוראים, הבאתי משהו על ספר תורה ורעיון על חשיבות הדבר, וכן על ברית אם עשיתי ברית לבן שלי. זה יוצר קשר יותר פנימי, יותר חזק, הם יותר מזדהים עם מה שאתה כותב, גם כשאתה

חדשות דרשו

"היינו מניחים תפילין באמצע השיעור באופן מתרים, כדי לזעזק על כך שבבית הספר לא מלמדים על דת ומסורת, ובעיקר היינו הולכים לשיעורי תורה ומביאים אתנו חברים"

הרב נתן חיים בן זקן, אברך כולל שגם מסייע בעבודה בארגון 'אחינו', מספר את סיפורו ואת הקשר המיוחד שלו עם הארגון שבו הוא עובד ויעקב א. לוסטיגמן

והחייכן הזה. "הוא עובד חדש ב'אחינו' אמרו לי, ו'אחינו' היא כידוע זרוע הקירוב של 'דרשו', כך שהמשרד משותף וגם חלק מהעובדים

כשפגשתי את הרב נתן חיים בן זקן, במשרדי 'דרשו', לא תיארתי לעצמי איזה סיפור מעניין מסתתר מאחורי האיש העדין

"כך התחלתי את הדרך, למדתי בישיבה שהועלה על ידי 'אחינו', עם אברכים תלמידי חכמים שהובאו על ידי 'אחינו', ובהמשך פעילי 'אחינו' שיבצו אותי גם בישיבה גדולה וזכיתי ב"ה להתעלות עוד ועוד, עד שהפכתי לבחור ישיבה חרדי לכל דבר, התחתנתי עם בת ישראל כשרה ויראת שמים ובחסדי שמים נולד לי בן לפני כשבועיים, ואפילו זכינו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו כדת וכדין, וייקרא שמו בישראל, יהודה, נרו יאיר ויזרח".

היום אתה בעצמך הפכת לפעיל ב'אחינו'?

"אני לא בדיוק פעיל, אני לא יוצא לשטח ומדבר עם נערים, אבל אני כן זוכה לסייע לעבודה הזאת על ידי הזנת תכנים של חיזוק והלכה במחשב, ובוודאי נערים צעירים רבים רואים את התכנים הללו שאני זכיתי לטפל והזין אותם במחשב, ומתחזקים על ידי זה, וכך אני בעצם סוגר מעגל, מאותו נער צעיר שארגון 'אחינו' קרב אותו והוביל אותו אל המקום הנפלא שבו אני נמצא היום, הפכתי להיות אותו איש 'אחינו' שעוזר לנערים אחרים לעשות את אותה הדרך, ולהגיע לאותה התוצאה בעזרת ה'..."

"והאמת שזה לא חדש לי, מטבעי הייתי כזה. ברגע שרק עשיתי צעדים ראשונים של חזרה בתשובה, כבר הפכתי בעצמי למעין 'מחזיר תשובה קטן'. למדתי איך ומתי צריך לומר קריאת שמע - מיד לימדתי כמה חברים ושכנעתי אותם להתחיל להקפיד על זה, למדתי איך מברכים לפני ששותים כוס מים - לימדתי את החברים, הייתי אומר להם 'מה אכפת לך, מה יש לך להפסיד? תגיד ברכה ותרוויח מצוה'."

"עכשיו אני זוכה לעשות זאת במסגרת ארגון ענק, אותו ארגון שהאיר לי את הדרך, ואני מודה לקב"ה ומבקש ממנו שיזכה אותי להמשיך ללמוד בכולל רוב שעות היום, ובמקביל גם לעסוק בהפצת תורה ויראת שמים, כי אם לא הפעילים הנפלאים של 'אחינו', לא הייתי זוכה לכל זה".

עושים את עבודתם במקביל בשני הארגונים גם יחד, כמוני למשל. אחרי שיחה קלה התברר לי עד כמה עבודתו של ה' נתן ב'אחינו' היא חשובה ומעניינת, ובעיקר סוגרת מעגל.

לפני קצת יותר מעשר שנים, היה ר' נתן עצמו נער צעיר באשקלון, הוא נולד במשפחה שאינה שומרת מצוות, ובשנות ילדותו החל אביו להתקרב לתורת ישראל בצעדים מדודים. "כשהיינו נערים כבני 14 או 15, אבא היה מעודד אותנו להיכנס למדרשייה, לשבת לשיעור תורה פעם או פעמיים בשבוע, שיהיו לנו קצת מושגים. הוא לא רצה לטלטל את הבית ולהכניס אותנו למוסדות תורניים, לא בטוח שהיינו מסכימים גם אם הוא כן היה מנסה, אבל הוא אמר לנו, לפחות תקשיבו, תשמעו קצת דברי תורה, תדעו מי אתם ולהיכן אתם הולכים מכאן והלאה.

"אבא היה גם מתגמל אתנו ונותן לנו כסף", הוא מספר בחיך, "בהמשך התברר שזאת היתה ההשקעה הכי מוצלחת שהוא עשה בימי חייו. אני ואחי הגדול ממני התחלנו להתקרב ליהדות, ויחד אתנו באו תלמידים נוספים מהכיתה שלנו.

"פתחנו מעין קבוצה של חוזרים בתשובה בתוך בית הספר", הוא נזכר, "היינו שומרים על העיניים למרות שהסביבה לא ממש תמכה בזה, בלשון המעטה, היינו מניחים תפילין באמצע השיעור באופן מתריס, כדי לזעוק על כך שבבית הספר לא מלמדים על יהדות ומסורת, ובעיקר היינו הולכים לשיעורי תורה ומביאים איתנו חברים.

"באותה תקופה הגיעו פעילי 'אחינו', הרב חיים גולדברג היה הראשון שפגשתי. הוא ראה שיש פה פוטנציאל לתלמיד ישיבה עתידי, והיה לוקח אותי ועוד כמה חברים לישיבה שבדיוק נפתחה בקריית גת, כשהוא משכנע את אמא שלי ומפעיל את אבא שלי ומנהל עלי ממש מערכה שלמה, כדי שאוכל להגשים את רצוני ולגדול תלמיד חכם וירא שמים.

"אחי הגדול בדיוק התגייס לצבא וזה כבר היה קצת מאוחר מדי בשבילו, אבל גם הוא נמשך אחרי ועד היום שומר תורה ומצוות ב"ה.

על דא ועל הא

**"באותו רגע תפסתי את ראשי ואמרתי לעצמי:
נעשה לי נס חנוכה! נס שאני הייתי זה שבטעות
הפיל את המנורה ושבר והתיז. נס שלא היה זה אחד
הילדים שבטעות ילדותית אופיינית הפיל אותה..."**

נו, ומה הנס הגדול?

מקורית, סיפר לא אחר מאשר המשפיע המפורסם הגה"ח רבי יואל ראטה שליט"א - ראש ישיבת 'תפארת התורה' בארה"ב שסיפר את מה שבעצמו התרחש. הסיפור סופר בידיש. הנה הוא, בתרגום חופשי:

יקותיאל יהודה גנזל

נס חנוכה, תשפ"א

את הסיפור הזה השמיע לי אתמול ידיד מתוך הקלטת שמע. את הסיפור המכיל תובנה צובטת ומעוררת חשיבה אמונית

סיבב הבורא שאני בעצמי הפלתי את מה שהפלתי, ברוך הוא וברוך שמו. וכשאני הפלתי - את מי אני יכול להאשים?"

עד כאן סיפור הנס. סיפור שגרתו ונס בלתי שגרתי. מלבד המסר העצום והעוצמתי שכל הורה צריך לקחת לעצמו מהסיפור: גם כשהילד מפיל משהו או שופך משהו, וכי הוא עשה בזדון שהוא צריך לחטוף על הראש? (או גרוע יותר: על הלחיים?!). הילד בסך הכל עשה תנועה בלתי רצונית - מה שקורה לנו עצמנו לא אחת ולא שתיים. קרה מה שקרה. גערה? מבט נזעם? אנחה כועסת? חלילה!

מעבר למסר הזה, יש לנו מסר שיכול ללוות אותנו במיוחד בתקופת הקורונה שעדיין אינה נגמרת למרות שכבר למעלה מחצי מיליון תושבים בארץ-הקודש חוסנו (בתוך גל הקרדיטים המסתעף, מישהו זוכר להודות למי שבאמת הביא את החיסונים לקיים 'בהר ציון תהיה פליטה?' - למי שאמר והיה החיסונים יתברך ויתעלה). המסר הוא - גם כשקורה משהו לא נעים, גם כשמקבלים דו"ח, גם כשנשלחים לבידוד כפוי, גם כשמאבדים חוש טעם או ריח או מרגישים לא טוב - תמיד טוב לנסות לראות את המצב גם מהכיוון החיובי-אמוני שלו.

כי לכל דבר. לכל-לכל דבר, יש גם צד חיובי-אמוני.

"השנה בחנוכה אירע לי בבית 'נס חנוכה' פרטי-אישי" - פתח ראש הישיבה הרב ראטה שליט"א בדרמטיות מסקרנת. מי לא רוצה לשמוע על 'נס חנוכה' פרטי. ואז מגיע הסיפור עצמו:

"בנר שני של חנוכה, ערב-שבת קודש, הדלקתי את המנורה בביתי, גם הילדים הדליקו את מנורות החנוכה שלהם. כך עמדו להם מנורות חנוכה דולקות ומאירות. כשהתכופתי ליד המנורות, הייתי על צדי בטעות בלתי מכוונת וכעבור רגע נשמע קול נפץ. מנורות החנוכה נפלו, הזכוכיות התנפצו, כתמי שמן מחליקי רגל עיטרו את הבית. פה נגמר סיפור הנס".

נו, ומה הנס הגדול?

"באותו רגע תפסתי את ראשי ואמרתי לעצמי: נעשה לי נס חנוכה! נס שאני הייתי זה שבטעות הפיל את המנורה ושבר והתזז. נס שלא היה זה אחד הילדים שבטעות ילדותית אופיינית הפיל אותה. הרי אם אחד הילדים היה מפיל את המנורה - אמנם לא הייתי מרביץ לו, כי אני דוגל בשיטה שלא צריך להכות ילדים - אבל הייתי גוער בו או לפחות מביט בו בזעם כבוש. ואחרי זה עוד הייתי מאשים את עצמי על כך שהבטתי או צעקתי וכל כניסת השבת בבית היתה מלווה במתח גדול. עכשיו קרה הנס הגדול,

טעימה מגיליון 'לקראת שבת'

גם אחרי עשרות שנים, הוא עדיין הרגיש את פרגולו של הנאצי צורב בבשרו כמכות אש, אבל היה רואה דווקא כמתנה יקרה שניתנה לו משמים

פרגול של יראת שמים - סיפור חייו ופעלו של הרה"צ רבי שלום יוסף טאוב זצ"ל

שכיסה את הראש עם הכיפה. רבי שלום יוסף היה מספר את הסיפור הזה כשחיוך על שפתיו, ומספר שגם אחרי עשרות שנים, הוא עדיין מרגיש את פרגולו של הנאצי צורב בבשרו כמכות אש, אבל את הצריבה הזאת היה רואה דווקא כמעלה גדולה וכמתנה יקרה שניתנה לו משמים: "זה מזכיר לי שאני צריך לשמור על היראת שמים שלי", אמר. זר כי ישמע את סיפור חייו של רבי שלום יוסף בוודאי יחשוב שהוא היה מדוכא בייסורים. מהעובדה שאנו כותבים שהיו היה צדיק, יבין הקורא שרבי שלום יוסף גם ידע לקבל את ייסוריו באהבה ואולי אפילו שמח בהם.

אבל מכריו יודעים שלא כך הם פני הדברים. רבי שלום יוסף בכלל לא היה בעל ייסורים, ומועלם לא אירע עמו דבר רע בימיו חייו. את כל המאורעות שקרו לו הוא לא היה צריך לקבל באהבה, כי מעולם לא ראה בהם שמץ של רע, ומבחינתו הכל היה טוב מוחלט. כעין המעשה שמספרים על הרבי רבי זושא מאניפולי זיע"א, שפעם שלח רבו המגיד ממעזריטש את אחד מתלמידיו ללמוד

ב'לקראת שבת' שיתפרסם בעז"ה ביום חמישי הקרוב, זכינו להביא את סיפור חייו ופעלו של הרה"צ רבי שלום יוסף טאוב זצ"ל, אחד הצדיקים הנסתרים בדורנו, שנפטר בחודש חשוון האחרון.

הרב טאוב שהתמודד כל ימי חייו על מכאובים ואתגרים, התעוורר בעיניו ואיבד כמעט לחלוטין את שמיעתו, ובכל זאת לא פסק פיו מלהגות בדברי תורה, כפי שנספר בהרחבה בסייעתא דשמיא.

בשנות הזעם, כשהיה רבי שלום יוסף בשבי הנאצים הארורים ימ"ש, והיה כלוא במחנה אושוויץ, לא הרשו הצוררים ליהודי המחנה לישן בלילה כשראשם מכוסה, אבל רבי שלום יוסף היה ממתין עד שכולם נרדמו, ואז היה מכסה את ראשו בסתר ונשכב לישון.

פעם אחת נכנס אחד הצוררים לצריף ועבר בין הדרגשים, וכשהבחין ברבי שלום יוסף שישן כשראשו מכוסה, כעס עליו כעס גדול, קרא לו והצליף בראשו עם הפרגול שבידיו, כעונש על כך

כך גם היתה מסכת חייו של רבי שלום יוסף רצופה בייסורים וקשיים אדירים, ובכל זאת הוא היה אדם שמח ומאושר, ולא נראתה על פניו אפילו עננה קלה של עצב, וכל ימיו היה מודה ומהלל לקב"ה על כל החסדים אשר גמל עמו מנעוריו ועד עצם היום הזה.

(מתוך מאמר נרחב שיופיע אי"ה ב'לקראת שבת')

מרבי זושא כיצד אפשר לקיים את מאמר המשנה ש"חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה", ורבי זושא שידע מכאובים וקשיים רבים בימי חייו השיב לאותו תלמיד שבוודאי נפלה טעות והוא לא שמע היטב את דברי הרבי, כי הוא מעולם לא חווה רעה ולכן אינו יודע איך אפשר לברך עליה כשם שמברכים על הטובה.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

חברי התמים עומד להיכנס לחנותו של מוכר המפורסם בערמומיותו - האם מותר לי להזהיר אותו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

נפוץ ופופולארי מאוד במחוזותינו: לספר לחברו על חנות מסוימת שהמחירים בה יקרים: דעת הגר"א גנחובסקי, שבדבר שאין לו מחיר קבוע בשוק ואין בו אונאה, אסור לספר שבחנות פלונית מוכרים זאת ביוקר. ואף שאין זה דבר גנות, מכל מקום בעל החנות ניזק מכך שלא כדן, שהרי מותר לו להרוויח.

אמנם, האיסור לספר הוא רק לסתם אדם, משום שאז אומרים אנו 'מאי חזית' - מדוע להעדיף את הרווח של אותו אדם על פני הרווח של בעל החנות. אולם לקרובו מותר לו לספר, משום 'מבשרך אל תתעלם'. היינו, שמותר לאדם לדאוג לשאר-בשרו ולהעדיף את רווחתו על פני רווחתם של אחרים. וב'ביאורים ומוספים' מובאות דעות חלוקות לגבי שכנים וידידים, שיש אומרים שאף הם בגדר קרובים לענין זה [ומכל מקום לא יאמר להם שמוכר פלוני הוא יקרן, אלא יאמר להם שבמקום אחר אפשר להשיג בזול יותר], ויש אומרים שאין להם כל עדיפות על פני שאר אנשים.

עוד נציין, כי כאשר אותו אדם כבר נמצא בחנות, וכל שכן אם כבר סיכם על הקנייה עם המוכר - הדין שונה ומורכב יותר, וייתכן שבאופן זה כבר אסור לומר לו מאומה, ראה הרחבת הדברים ב'ביאורים ומוספים' שם.

כיצד יש לנהוג כאשר ידד מספר לנו כי בכוונתו להזמין בעל מקצוע מסויים לביתו, או להזמין עבודה אצל קבלן וכדומה, ואנו יודעים בבירור כי אותו בעל מלאכה נוהג לרמות את לקוחותיו? בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד ב'חפץ חיים' (הלכות רכילות כלל ט סעיף י') ממשיך החפץ חיים לעסוק באופנים שבהם מותר לספר רכילות, ומביא דוגמא מעין זו שהזכרנו:

אם מישהו רואה אחד שרוצה להיכנס לחנות לקנות, והוא יודע שאותו אדם תמים, ובעל החנות הוא טיפוס ערמומי שרק מחכה ללקוחות כאלו על מנת לרמותם, עליו לספר לו ולהזהירו מפניו (וזאת בתנאי שמלאו שאר התנאים להיתר, כמבואר בסעיפים הקודמים שם, וכמו שהזכרנו מספר פעמים בימים האחרונים).

בביאורים ומוספים של 'דרשו' מובאת דעת הגר"ח קנייבסקי בעניין קבלן שאינו עומד בזמנים ותמיד מסיים עבודתו לאחר הזמן - שמותר לספר זאת למי שמתעניין אודותיו. ואילו הגאון רבי אלחנן היילפרין הורה בזה, שיש לומר למתעניין באופן כללי שהרבה קבלנים לא עומדים בזמנים וכדאי לו לוודא את הדבר לגבי הקבלן ההוא, או להחתימו על חוזה מפורש למקרה של איחור.

ונידון נוסף המובא ב'ביאורים ומוספים' לגבי נושא-שיחה

כיצד ניצל הגאון רבי יהושע נויבירט זצ"ל מאכילת רעל עכברים בטעות?

פסחים דף מה

אבל כופת שאור שיחדה לשיבה בטלה

לימים, סיפר הרב נויבירט, כי הסיבה להוצאת ספרו זה היתה, שלאחר שעבר את השואה הנוראה ועלה לארץ ישראל באוניית מעפילים, נאלץ לעלות עליה בשבת קודש מחמת חשש לפיקוח נפש, והדבר ציער אותו במיוחד, כיון שכל שנות המלחמה הקשה הצליח לשמור מצוות עד כמה שאפשר ובמיוחד שבת קודש, ואיך יתכן שדווקא עכשיו לאחר המלחמה שיצא לחרות יחלל את השבת, ולכן קיבל על עצמו שה' יזכה אותו ויעשה משהו עבור השבת, וכך עלה הרעיון לכתוב ספר על שמירת שבת.

הקפדתו של הרב נויבירט על שמירת שבת גם הצילה אותו מסכנת מוות. היה זה כאשר לא חש בטוב והרופא נתן לו מרשם לתרופה, וכן נתן מרשם נוסף לרעל עכברים לבקשת המשפחה שסבלה מהם באותו הזמן. בליל שבת רצה הרב נויבירט לקחת מהתרופה שנתן לו הרופא, ומצא שטעמה מר והחליט שאין ליטול דבר מר בשבת משום עונג שבת, אלא יתחיל לקחתה רק לאחר השבת. למחרת כאשר הרופא ערך אצלו ביקור נוסף, התברר שהרוקח טעה והחליף בין התרופות, את רעל העכברים רשם כתרופה למיחושים ואת התרופה רשם כרעל עכברים, ובזכות הקפדתו על שמירת שבת בדקדוק, השבת שמרה עליו והצילה את חייו.

(דרשו)

נסתפקו כמה מחכמי זמננו ברעל עכברים, העשוי מתערובת של חמץ שבתוכו רעל, האם נחשב החמץ ראוי לאכילת כלב, כיון שגוף החמץ טעים וטוב, או כיון שיש בו רעל, והאוכלו ימות, נחשב כאינו ראוי לאכילת כלב.

בשו"ת שבט הקהתי להגר"ש גרוס (ח"ה סי' רס"א) מביא משם חכם אחד שרצה להביא ראיה מהגמרא דידן, שדמי לכופת שאור שיחדו לשיבה, דאינו חייב לבערו. שהרי מכיון שעירב באוכל סם המות אין לך ביטול יותר מזה, שאינו נחשב שעומד לאכילה.

והגר"ש גרוס דוחה הראיה, שכאן אדרבא, רוצה שיהיה אוכל, ויהיה טעים וטוב, רק מטמין בו סם המות. ואינו מכון לפסול את החמץ ולבטלו מתורת אוכל, אדרבא רוצה שיבואו העכברים לאכלו, רק רוצה שיאכלו הרעל על ידי החמץ שהוא מעורב בו. ומסיק שחייבים לבערו קודם הפסח, ומביא ששמע שגם הגאון בעל שבט הלוי, וגם הגאון הגרי"ש אלישיב דעתם להחמיר בזה.

(דף על הדף)

אחד הספרים המפורסמים ביותר בדורנו על הלכות שבת הוא הספר "שמירת שבת כהלכתה" של הרב יהושע נויבירט זצ"ל.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

באיזה כתב מותר לכתוב בחול המועד לכתחילה?

בצורת השורות, כגון כתיבה בשורות אלכסוניות. אולם, שינוי בכתב עצמו, כגון שבירת האותיות באמצען, מתיר את הכתיבה האסורה אף בכתב הנחשב כמעשה אומן. ובמקום שהכתיבה מותרת מעיקר הדין, אלא שנהגו להחמיר ולעשות שינוי, די בשינוי של עיקום השורות.

[שו"ע תקמה, ז, משנ"ב לד, לה רמג, ושעה"צ מט]

כל דבר שאסור לכותבו בחול המועד, אסור לכותבו אף אם עושה 'שינוי' במעשה הכתיבה, כגון אחיזת העט בצורה משונה, (שבשבת נחשבת כאיסור דרבנן, ולא דאורייתא, מחמת השינוי); ואדרבה, יש טעם לאסור כתיבה כזו יותר מאשר כתיבה רגילה, משום שיסוד איסור המלאכה בחול המועד הוא מפני הטירחה, ובכתיבה בשינוי יש טירחה יותר מאשר בכתיבה רגילה. ובכתיבה באופן של 'מעשה אומן', לא מועיל אפילו שינוי

האם מותר ליצור אותיות על גבי עוגה בחול המועד?

ובדומה לאמור, יש שהתירו 'יצירת אותיות ב'קָרָם' על גבי עוגה, וכדומה, משום שאין זו כתיבה של ממש האסורה בחול המועד; ויש שהוסיף, כי לכתחילה אין ליצור את האותיות בכתב עברי מרובע כשל ספר תורה, הנחשב כ'מעשה אומן', אלא בכתב הנחשב כ'מעשה הדיוט'.

[שו"ע תקמה, ז; ביאורים ומוספים דרשו, 31-33]

מותר לכתוב בחול המועד בכתב שאינו מתקיים לאורך זמן, וכגון 'יצירת אותיות בלוח שעשוי כולו שעווה; (אבל בשעווה המרוחה על גבי משטח עץ, וכדומה - הכתב מתקיים). ויש שהורה, שמטעם זה מותר לכתוב בגיר על גבי לוח המיועד לכך, כיון שהכתב עומד להימחק ונמחק בנקל; אך יש שצידד כי מכיון שמדובר בכתיבה רגילה, עם טירחה רגילה של כתיבה, יש לאסור זאת למרות שהכתב אינו מתקיים.

האם מותר לכתוב בחול המועד 'קבלה' לתורם?

וכן כתיבת 'קבלה' לתורם שאינו מעונין לתרום ללא קבלה - מותרת, מחשש שלאחר החג יתחרט ולא יתרום, והרי זה 'דבר האבד'. ויתרה מכך - התורם החפץ לתרום רק באמצעות צ'ק, רשאי הוא עצמו לכותבו, מחשש שאם לא יתרום עכשיו, יתחרט לאחר החג ולא יתרום.

[שו"ע תקמה, ו, ומשנ"ב לז; ביאורים ומוספים דרשו, 29-30]

כתיבת שטר חוב בחול המועד, אסורה; אך במקרה שהמלווה אינו חפץ להעניק את ההלוואה ללא שטר, מותרת הכתיבה באופנים הבאים: 1. ההלוואה נחוצה ללווה בימי החג. 2. מדובר בהלוואה שהלווה לא יוכל להשיגה לאחר החג, והיא נלקחת עבור הוצאות השוטפות בביתו או בעסקיו. 3. מדובר בהזדמנות נדירה להלוואה גדולה; ובאופן זה מותרת הכתיבה אף כשהלוואה היא לצורך הגדלת בית העסק, וכדומה.

* הדפסה במדפסת בחול המועד - נחלקו הפוסקים אם דינה כ'מעשה אומן' ואסורה אף לצורך החג, או כ'מעשה הדיוט', ומותרת לצורך החג.
* צילום במצלמה בחול המועד, נחשב כעשיית מלאכה לצורך אחר המועד; ובזמננו, שהצילום נעשה במצלמה דיגיטלית, וניתן ליהנות מהתמונות מיד לאחר הצילום - יש שצידדו להתירו.
* מותר לכתוב 'שטר תנאים' בחול המועד, ואם ידוע לפני החג שיערכו את התנאים - יש אומרים שלכתחילה ראוי למלא את שטר התנאים לפני החג, ורק את חתימת העדים יוסיפו בשעת מסיבת ה'תנאים'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

על איזו ברכה מותר לנשים לענות 'אמן' רק בליל פסח ובליל סוכות אך לא בליל שבועות?

והנוהגות לברך שהחיינו בהדלקת הנרות - יש אומרים שלא תענינה 'אמן' על ברכת שהחיינו שבקידוש, שהרי אינן חייבות עוד בברכת שהחיינו על יום טוב זה, ועניית אמן מהווה 'הפסק' בין ברכת 'הגפן' לשתיית היין; ויש חולקים. ויש שכתבו שבפסח ובסוכות יכולות לענות, כיון שהברכה חלה על מצוות הלילה.
[ביאורים ומוספים דרשו תקיד, 42; וראה עוד שם]

מנהג קהילות רבות מקדמת דנא, שהנשים מברכות 'שהחיינו' בשעת הדלקת הנרות בליל יום טוב; ויש מהפוסקים שהחזיקו בדבריהם במנהג זה. ולדעת פוסקים רבים, אין לברך שהחיינו בהדלקת הנרות, אך אין למחות ביד המברכות. (ויש שנראה מדבריהם, שהנשים מברכות שהחיינו בהדלקת נרות של ראש השנה בלבד). ואיש המדליק נרות יום טוב, לכל הדעות לא יברך שהחיינו, כיון שעתיד לברך ברכה זו בקידוש של ליל יום טוב.

הלוח היומי

כ"א בטבת | הרה"ק רבי ישראל דב ב"ר יוסף מזולעדניק בעל 'שארית ישראל'

יארצייט:

תק"ל: הרה"ק רבי יהודה לייב ב"ר יחיאל מיכל, 'המוכח' מפולנאה
תקע"ד: הרה"ק רבי ישראל אברהם ב"ר משולם זוסיא (מאניפולי) מטשערני-אוסטרדהא
תר"י: הרה"ק רבי ישראל דב ב"ר יוסף מזולעדניק בעל 'שארית ישראל'
תשל"א: הגאון רבי מצליח ב"ר רפאל מאזוז מג'רבה הי"ד בעל 'איש מצליח'

מדוע שינה הגרי"ש אלישיב את החלטתו?

פעם הגיעה אשה אחת למרן הגרי"ש אלישיב וסיפרה שבעלה חולה והרופאים אמרו שאין מה לעשות, ושאלה האם לנסוע איתו לרופאים באמריקה, ומרן הכריע שאין טעם לנסוע, והיא אמרה: "כשבני יגדלו האם אוכל לומר להם שעשיתי ככל שביכולתי לרפואתו?" ומיד מרן אמר שיסעו לאמריקה, וב"ה לבסוף הוא הבריא. הגר"ח קנייבסקי הסביר, שאף שפסק שאין מה לעשות, כשראה שיש לה אמונה בה' שאולי יחמול, היה אפשר לשנות את הטבע.

(ריש"א דגלותא ח"א עמ' לח)

אף במצבים שאין אנו רואים פתח לישועה, נשתדל להתחזק בבטחון בהשי"ת, שהרי אין מעצור ביד ה' מלהושיע

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il